

زاله اصفهانی شاعرهای دور از دیار

او در این آثار از یکطرف به سکوت دهشتناکی که جامعه ما را فرا گرفته بود با ناپاوری مینگرد و شعر «باور نمیکنم» را میسرآید. و از سوی دیگر به سبیل افرادی که زادگاه و کشور خویش را از بیم جان ترک میکنند تا در شرایط «مساعدری» به میهن بازگردند با نظر انتقادی مینگرد.

این دو شعر از مجموعه «زننده رود» که با بهره گیری از رودخانه پرباب زادگاهش اصفهان نامگذاری شده انتخاب گردیده است.

«زاله سلطانی» معروف به اصفهانی شاعره آزاده و انقلابی ایران بیش از سی سال است که دور از وطن بسر میبرد. در این مدت یکی دو مجموعه از اشعار سیاسی و مترقی او منتشر شده که به ایران نیز رسیده است.

«زاله» این آثار را در سالهای ۱۳۳۲ تا ۴۳ سروده است و در آن روزهای سیاه خفقان آوری را که بر کشور ما سایه افکنده بود ترسیم کرده است.

پرندگان مهاجر

پرندگان مهاجر در این غروب خموش،
که ابرتیره تن انداخته به قله کوه،
شما شتاب زده راهی کجا هستید؟
کشیده پر به افق تکتک و گروه گروه.

چه شد که روی نمو دید بردیاز دگر؟
چه شد که از چمن آشنا سفر کردید؟
مگر چه در دو شکنجی در آشیان دیدید
که مزم دشت و دمنهای دورتر کردید؟

در این سفر که خطر داشت بی شمار، آیا
ز کاروان شما هیچکس شهید شده است؟
در این سفر که شما را امید بدرقه کرد،
دلی زرنج ره دور ناامید شده است؟

چرا به سردی دی ترک آشیان کردید؟
برای لذت کوتاه گرمی تن تان؟
و بادرون شما را شراره ای میسوخت؟
که بود تشنه خورشید جان روشن تان؟

پرندگان مهاجر، دلم به تشویش است،
که هم این سفر دورتان دراز شود.
باغ باد بهار آید و بدون شما،
شکوفه های درختان سیب باز شود.

فقط تلاش پراز شور میدهد امکان.

که باز بوسه شادی بر آشیانه زنید.
میان نغمه مستانه پرستوها،
شما هم از ته دل بانگ شادمانه زنید.

بدوش روح چه سنگینی دل آزاری است،
خیال آنکه رهی نیست در پس بن بست
برای مردم رهرو، در این جهان بزرگ
هزارراه رهائی و روشنائی هست.

باور نمیکنم
باور نمیکنم که در آن باغ پر بهار،
چیزی به غیر زانغ و بجز برگ زرد نیست.

باور نمیکنم که در آن دشت مرد خیز،
از بهر یک نبرد دلیرانه مرد نیست.
باور نمیکنم که فرو مرده شلمه
نوری دگر بخانه دل های «سرد» نیست.

ما شیر درد خورده و پرورده نعیم.
کمتر کسی به جرگه ما اهل درد نیست
باور نمی کنم همه مستانه خفته اند.

در راه چاره هیچکسی زهنورد نیست.
با درد و یاس قصه بن بست را مگوی.
باور نمیکنم همه جا راه بسته است.

پیوندهای محکم یاری گسسته است.
طوفان فرو نشسته سنگر شکسته است
باور نمیکنم که تباهی و تیرگی،
بهرآید به تخت خدائی نشسته است.

صد بار اگر بگوئی باور نمیکنم.
باور نمیکنم که امید و نبرد نیست.

بزندان سیاسی

ای گنج شایگان که بسویرانه اندری
ماناز گنج گوهر شب تاب، برترتری
انداخت به بند، که شیر دلاوری
ز نیرو تو نیز در قفس آهنین دری
از سرگذشته یسی و بسمر داتگی سری
در بند خویشتن نه که دل سوز کشوری
بی غل و غش بسوتهی اخلاص چون زری
ای آتشین خیال، که کسانون آذری
کز تنگنای حبس، نیاری که بربری
ای تیغ آسیدیده که رنجور پیگیری
دور از کنار مادر و فرزند و همسری
آنکه کسه سر نهاده بسبالین و بستری
یکدم شبی بخواب چو خواهی بسر بری
گر در شکنجه گاه، پریشیده خاطر
چندی صبور باش که آخر مظلوری
مؤمن به اعتقادی و محکم به بساوری

رفتی به بند تا کسی آزاد ملت
ملت بهای است، بسا تا که بتگری

از: ادیب برومند

ای بندی سیاسی فرسوده از شکنج
گنجینهی آزاده و غمزمی و تواب و توش
قدرت نمای کاغ نشین از هراس و بیم
در شهر، تنبیر شریزه نخواهد شدن بیله
این سرگذشت توست که در راه سردهی
فکر سعادت و ولنت بسند زد بسپای
در استعجان پساکمی و بسکرتگی و خلوص
بر روی بستماند در از بیم تابشت
رشک آیدت بمرغ هوا چون پرد به اوج
دادند بسن شکنجه و سرکوب، مرترا
دمساز قلعه بسانی و دژخیم و دارزن
داری غم گرسنه ی بسر خاک خفته را
کوتاه نیست سایه ی جلاد از سرت
تسلیم را چه زهره که آید بسخاطرت
صبر آورد کسلیه ظفر از مسغان ترا
ایمان و عشق ضامن صبر و شکیب توست